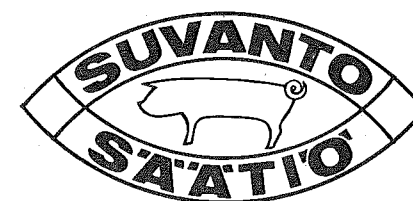

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 4 1970
ELOKUU

Sakkolan porsaskauppiaan porsaskauppaa keskellä Helsinkiä, etualalla
A. Ollikainen.

HYVÄT SAKKOLALAISET YSTÄVÄMME!

On kulunut jo useita vuosia siitä, kun te, entisen Sakkolan kunnan ja seurakunnan jäsenet, vierailitte täällä Orivedellä. Sitten ankarien sotavuosien te olette olleet "hajalle lyötyinä" eri tahoilla rakasta isänmaatamme, ja siksi on hyvin ymmärrettävää, että te halulla kokoonnutte omiin pitäjänjuhliinne vuoron perään sinne, missä teitä sakkolalaisia nykyisin asuu. Meillä täällä Orivedellä on suuri ilo nähdä nyt teidät vierainamme. Kovin paljon ei täällä entisiä sakkolalaisia ole, mutta on mieluista todeta, että he ovat kiintyneet uuteen kotiseutuunsa, ja ovat aktiivisia niin kunnan kuin seurakunnan jäseniä. Monet heistä ovat merkittävillä paikoilla erilaisissa luottamustoimissa, niin kunnan kuin seurakunnankin hallintoelimissä. He edustavat kunniaakkaasti vanhoja kunnallismies- ja kirkonmiesperinteitä sieltä kau- niista Karjalasta.

Sitten viime vierailunne on seurakuntaelämä täällä mennyt voimakkaasti eteenpäin. Kaarikirkkomme kutsuu pyhä pyhäältä sekä kantaoriveteläistä että täällä asuvaa karjalaista kirkkoväkeä Sanaan ääreen. Seurakuntatyön rytmä ja elämäntempo on hyvin vilkasta, täällä olevat karjalaiset ovat esimerkillisen hyvää kirkkoväkeä ja osallistuvat muutenkin aktiivisesti seurakuntatyöhön. — Kuluvan vuoden alussa vihtiin tarkoitukseensa uusi seurakuntatyökeskus, jonka avulla seurakuntamme pyytää palvella kaikkia jäseniään, pienistä lapsista vanhuksiin saakka. — Seurakunnassamme on kymmenen työntekijää, nim. kaksi pappia, kanttori, seurakuntasisar, kaksi nuorisonohjaajaa, taloudenhoitaja, suntio, haudankaivaja ja virastoapulainen. — Lähivuoden ja -vuosikymmenet tulevat kehittämään seurakunta-

elämäämme entisestäänkin monipuolisemmaksi ja asettamaan yhä uusia vaateita, erikoisesti ikääntyvien seurakuntalaisten henkissä ja hengellisessä hoitamisessa, seurakunnallisen opetustoiminnan järjestämisessä ja lisääntyvän vapaa-ajan synnyttämien monien ongelmien ratkaisemisessa. — Seurakuntamme koettaa seurata aikaansa ja pyrkii jatkuvasti olemaan kaikkia jäseniään palveleva seurakunta. Näissä tehtävissä toivoo seurakuntamme kaikkien jäsentensä, myöskin entisten sakkolalaisten ja heidän jälkeläistensä voimakasta osallistumista ja tehokasta yhteistyötä.

Oriveden seurakunnan puolesta pyydän sydämellisesti lausua teidät sakkolalaiset tervetulleiksi tänne viettämään omia kotiseutujuhlianne.

Jalmari Aarnio
khra, lääninrov.

Tervetuloa Orivedelle

Kun Orivesi 2.8.70 piettävien jo perinteelliseksi muodostuneiden Sakkola-juhlien tämänkertaisena pitopaikkana ottaa vieraansa vastaan on sen ulkonainen kuva huomattavasti muuttunut sen 7 vuoden aikana, kun juhlat täällä viimeksi pidettiin. Muutos on ensisijaisesti kohdistunut pitäjän keskustaan kirkonkylään, joka on ikäänkuin kaupunkimaistunut. Oriveden kirkonkylästä onkin muodostunut koko Oriveden seudun varsin monipuolisia kaupallisia, sivistyksellisiä ym. palveluja jakava keskus, joka antaa uskoa maaseudun jatkuvaan elinvoimaan ja ennen kaikkea siihen, että hyvän yhteistyön avulla, jota ei suinkaan karjalainen väestönosa ole ollut vähiten edesauttamassa, on aikaansaataavissa yhdyskunnan rakentamisessa tuloksia, jotka koituvat ei yksinomaan yhden pitäjän hyväksi, vaan se nrajojen ulkopuolellekin.

Elinkeinorakenteensa puolesta Orivesi edustaa suhteellisen tasa-suhteista jakautumaa. Karkeasti ottaen pitäjän 8000 asukkaasta 1/3 saa toimeentulonsa teollisuudesta ja rakennustoiminnasta, 1/3 maa- ja metsätaloudesta ja 1/3 palveluelinkeinoista. Voittopuolisesti teollisuutta edustaa kenkäteollisuus, jonka tuotanto koko maankin kenkäteollisuuden tuotannosta on varsin merkittävä eli n. 12 %. Unohtaa ei kuitenkaan sovi täällä harjoitettavaa puunjalostusteollisuutta, naulojen valmistusta, tekstiiliteollisuutta jne. Sivistyksellisestä toiminnasta on ensisijaisesti mainittava kautta maan tunnettu ja tunnustettu Oriveden Opisto, Oriveden seudun oppikoulutarpeen tyydyttävä yli 900 oppilainen Oriveden Yhteiskoulu, kuntainliiton ylläpitämä viiden

kunnan yhteinen ammattikoulu sekä aikuiskasvatuksesta vastaava Oriveden seudun kansalaisopisto.

Toivottaessani Teidät tervetulleiksi Orivedelle teen sen siinä uskossa, että Te hyvin viihdytte täällä ja että Sakkola-juhlista muodostuu yhteisiä muistoja ja siteitä ylläpitävä lämminhenkinen juhla.

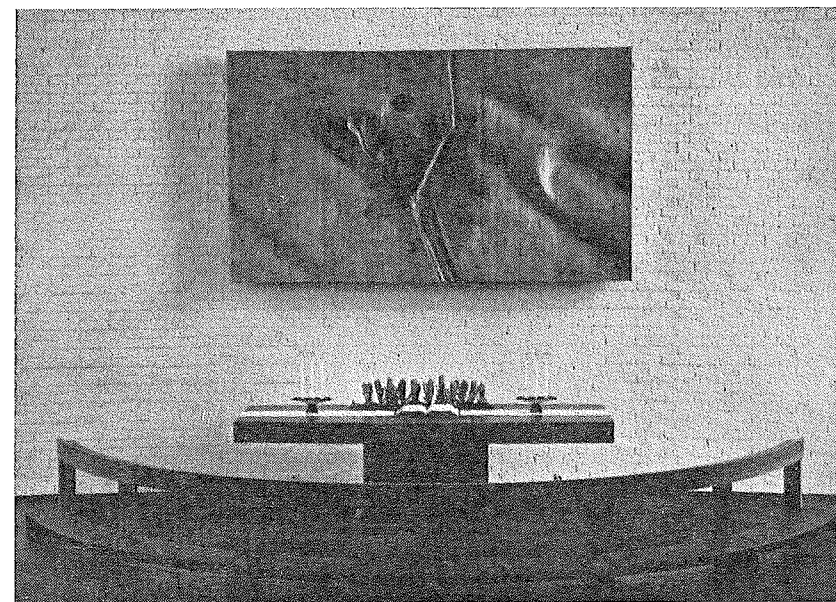
Tervetuloa!

Tapio Taivalaho
kunnanjohtaja
*

Oriveden lähes tuhannesta Karjalassa syntyneestä asukkaasta on syntyperäisiä Sakkolalaisia vain runsas viisikymmentä. Sakkolalai-

neita entisiä Sakkolalaisia eri kylisät. Valtaosa Oriveden karjalaisista muodostaa entisen Sakkolan naapurikunnan Valkjärven asukkaat sekä muutamia henkilöitä miltei kaikkialta Karjalasta heistä osan jo tänne ennen sotia tulleita ja silti voimakkaasti karjalaisuuttaan tunnustaen.

Olemme kotiutuneet Orivedelle erinomaisesti ja tunnemme olemamme Orivesiläisiä sanan varsinaisessa merkityksessä kuitenkin unohtamatta karjalaista verenperintöämme. Olemme jopa onnellisia siitä, että juuri Orivesi, kehittynyt ja kehittyvä kunta ja seurakunta on uusi kotikuntamme johon olemme voineet kotiutua,

Sisäkuva Oriveden kirkosta. Täällä kokoonnumme elokuun ensimmäisenä sunnuntaina juhla jumalanpalvelukseen.

sina olemme Oriveden suuressa karjalaisperheessä vain varsin vaatimattomana vähemmistönä. Orivesi oli pika-asutuslain aikainen Sakkolan sijoituskunta ja näiltä ajoilta ovatkin täällä ne Vilakkalan ja Röykkölän kylien asukkaat tai sitten muuten tilan hankkineita tai toimen täältä saa-

kotimme rakentaa ja elämäntyömme suorittaa.

Karjalaista heimoperinnettä pyrimme pitämään yllä Oriveden Karjalaseuran avulla jonka riveihin ja toimintoihin on saatu Orivedellä olevat karjalaiset kootuksi. Muodostamme oman Orivesiläisen Karjalaisperheen jota yh-

SAKKOLA-JUHLA ORIVEDELLÄ

elokuun 2 päivänä 1970

JUMALANPALVELUS ORIVEDEN KIRKOSSA klo 10.00
saarnaa teol. kandid. Leena Repo. Jumalanpalveluksessa
avustaa Oriveden seurakuntakuoro tirehtööri Juho Musto-
sen johdolla.

Seppelten lasku sankarivainajien ja Karjalaan jääneiden
vainajien muistomerkeille.

Ruoka- ja kahvitarjoilu uudessa seurakuntatyökeskuksessa
lähellä. kirkkoa.

PÄIVÄJUHLA

ORIVEDEN OPISTON JUHLASALISSA KLO 14.00

OHJELMA:

Musiikkia, Oriveden jousiorkesteri, joht. op. Timo Liinamaa.

Tervehdyspuhe, agrologi Teuvo Viskari.

Lausuntaa, rouva Marja Suuronen.

Kuorolaulua, Oriveden Mieslaulajat,

joht. musiikin op. J. Kankainen.

Juhlapuhe, apulaisprofessori Väinö Huuska.

Karjalaisten laulu, yleisö.

Naisvoimistelua, Tuiskun voimist.ryhmä, ohj. Helmi Virtanen.

Kvartettilaulua, sisarukset Kajarinne.

Oriveden kunnan ja seurakunnan sekä Suvanto Säätiön
tervehdykset.

Lopettajaissanat, mv. Pentti Koppanen.

Maamme.

distää varsinaisen karjalaisen hei-
moperinteen lisäksi yhteiset kovat
kohtalot ja uutterat jälleenraken-
tamisen vuodet. Yhteinen henki-
nen aaltopituus on aina ollut help-
po löytää.

Tämän kertaisten Sakkola-juh-
lien pitopaikka on Orivesi. Juhlan
järjestää Oriveden Karjalaseura.
Toivomme avaran juhlasalimme
täyttyvän juhlaiksesta ja virren

kaikuvan kaarikirkossamme elo-
kuun toisena päivänä, ensimmäi-
senä elokuun sunnuntaina. Orive-
den Karjalaseuran, kaikkien Ori-
veden karjalaisten ja erikoisesti
Orivedellä asuvien Sakkolalaisten
puolesta: tervetuloa Orivedelle
Sakkola-juhlaan.

Teuvo Viskari

Oriveden Karjalaseuran pj.

ORIVEDELLÄ

*Kauppakunta Kotipohjassa on
tapahtunut johtajan vaihdos.*

Toimitusjohtaja Lauri Mattilan
jäätyä viettämään ansaittuja elä-
kevaarin päiviä, on Kkt Kotipoh-
jan toimitusjohtajaksi valittu Su-
lo Komonen, Parkanosta.

Hän on syntynyt 1922 Vuokse-
lassa. Päättettyään kansakoulun
hän aloitti liikealan kotikylänsä
osuuskaupassa v. 1937, josta siir-
tyi Sakkolan Osuuskaupan palve-
lukseen, toimien siellä talvisodan
alkamiseen saakka.

Jatkosodan jälkeen johtaja Ko-
monen on palvellut Ikaalisten,
Toijalan Seudun, Suodenniemen ja
Parkanon Osuuskaupoissa yht. 24
vuotta, joista viimeiset 11 vuotta
johtajan tehtävissä. Uuteen toi-
meensa johtaja Komonen on tullut
toukokuun alusta.

**KUPPI
KAHVIA**
tai maukas
ATERIA

maistuu kirkonkylämatkan
yhteydessä Lempäälässä.

RAVINTOLA III
MeljaPiloria

Sakkolan esittely Karjala Liiton 30-vuotisjuhlassa

Sakkola, vauras maatalous- ja kult-
tuuripitäjä, siellä missä Vuoksi purki
vesiään Laatokkaan luonnonkauniin
Kiviniemen kosken kautta. Vuoksen
ja Suvannon kalaisten vesien puh-
taita hiekkarantoja kymmeniä kilo-
metrejä. Vehmaita viljelysmaita ja
rantametsiä, saarnineen ja pähkinä-
puineen. Ylväitä mäntykankaita kir-
kasvetisten purojen halkomana.

Voimakkaasti kehittynyt maa- ja
metsätalouden ansiosta Sakkola kuu-
lui ylituotantoalueisiin. Maan kuulu-
ja oli Sakkolan porsas, joita porsas-
kauppiat kuljettivat ympäri maata,
he ovat tänään täälläkin. Teollisuut-
ta edusti muutama sahalaitos ja ko-
nepaja. Sakkolan taloudellinen kehi-
tys oli vireää. Tiheä, hyväkuntoinen
maantieverkosto, pitäjän läpi kulke-

*Karjalan Liiton Suurjuhlien historiallisen kulkueen Sakkolalaiset
osanottajat lähdössä marssille.*

*Karjalainen heimo on uusilla asuinsijoillaan osoittautu-
nut yritteliääksi ja yhteiskuntaa kehittämään pyrkiväksi
kansanosaksi. Tällaisina tunnetaan heimon jäsenet myös
Oriveden alueella, jonka viime vuosikymmenien kehityk-
seen karjalaiset ovat antaneet voimakkaan panoksen,
"uutta verta". Tervehdimme Orivedellä pitäjäjuhliin
viettäviä karjalaisia!*

ERÄJÄRVEN SÄÄSTÖPANKKI

JUUPAJOEN SÄÄSTÖPANKKI

LÄNGELMÄEN SÄÄSTÖPANKKI

ORIVEDEN SÄÄSTÖPANKKI

va rautatie ja aikaisemmin vesitiet, sekä Viipurin ja Käkisalmen läheisyys, antoivat lisävauhtia vilkkaasti kehittyvälle liike-elämälle, joka siten heijastui kaikkeen muuhunkin toimintaan. Erikoisuutena mainittakoon Radium parantola Viiksanlahdessa.

Sakkola oli lahjoitusmaa pitäjä. Aarno Karimon suunnittelema lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki pystytettiin v. 1936, Sakkolassa vuodesta 1925 toimineen, Petäjärven Emäntäkoulun pihamäelle.

Sakkola oli kannakselaiskirjailija Aleksateri Aavan kotipitäjä.

Kymmenen seurojen tai yhdistysten taloa tarjosi tukikohdan kahdeksalle nuorisoseuralle, kerhoineen, maatalousseuralle, marittayhdistyksille, vilkkaasti toimiville maanpuolustusjärjestöille sekä tietenkin urheiluseuroille. Urheilijain joukosta nousi monia huipputekijöitä, heistä maineikkain maratoonari Veikko Karvonen. Musiikki- ja kuorotoiminta oli laajamittaista, tunnetuimpia muusikkojamme oli prof. Armas Maasalo. Juhlatilaisuuksien siivittäjinä toimivat torvisoittokunnat, kuorot ja orkesterit. Sakkolaan sijoitettu Jääkäripataljoona 4:n varuskunta toi vilkkautta ja väriä pitäjän elämään.

Ostakua Sakkola ROTU-porsaita

Ostakua Sakkola rotuporsaita! Mitä maksua? Sata markkua piä, saparo tulluo sammua hintua... Katsoha sie mies suloista katsetta! Silmät ko Savo Hilma ja ryhti ko sakkolaisel... Osta tyttö emako alku! Pannua säkkii ja nivotua suu hyvästä kii. Tai kyl tiä peräst kottiiki juoksuo, muutako otatat markapulla taskuheis. Ai, jos tyttölaps kerra uot, nii lähen mie kottiiki viemiä, muutako yösijan tiet ja ruokua annat. Mis ast sie

Suvannon laidalla seissyt kirkko kaatui Sakkolan mukana, se oli jo palanut maantasalle kun Sakkola konaisuudessaan jäi rajan taakse.

asut? Ai, jos ei käy, ko isä on koton, mitä? Ajetua isä pois. Jot ei se lähe. Joha on kumma jot ei tälläne siivo poika kelpua porsasta nuoteihe, eikä tytöl sulhaseks... En ois suur ruokane, enkä liika velkane: Vesrinkelil päivän pärjään ja katsoha tätä povitaskuu, kui on pullollua.

Tähän tapaan hierottiin porsas-kauppaa yleisön ja topakkojen emäntien, Helmi Uosukaisen ja Kerttu Virolaisen, kanssa sekä kaupattiin porsaita ympärillä tuhatmäärin oleville katsojille Helsingissä Aleksanterin kadulla ja Mannerheimin tiellä. Emännät kinasi ja tinki eikä ois rotuporsasta edes sataa markkaa maksaneet, ja kevät porsaasta, kahden sadan arvosta ainakin. Imisistä tissit lukivat, uroista ortin tunukset tutkivat. Yheksällä kympillä saivat kun tinkivät. Porasparisniekat, olivat oikein pesunkestävät sakkolaiset "porsaskupsat" Vilho Sipiläinen ja Aleks Ollikainen. Kulkeneet kaupalla ympäri Suomen Hangosta Rovaniemelle, mutta tuskin ennen on Mannerheimin tiellä ostettavaa tarjonneet, ennen kuin nyt.

Kaikki tämä tapahtui Karjalan

RAVINTOLA KOTIPIRTTI
SOKOS-tavaratalomme yhteydessä Oriveden keskustassa tarjoaa:

- VIIHTYISÄN RUOKAILUPAIKAN
- PIRISTÄVÄÄ KAHVIA
- VIRKISTÄVIÄ JUOMIA

KAUPPAKUNTA KOTIPOHJA

Suvannon Seudun kirjoituskilpailun tulokset

Kirjoituskilpailuun saapui 16 kirjoittajalta yhteensä 23 kirjoitusta. Loppuarvosteluun päässeet kirjoitukset olivat hyvin tasaväkkiset ja erityyppisinä vaikeasti toisiinsa verrattavissa.

vainolaisen noin näyttävää veneessä Laatokalle laskeneen. Kyllä ne varmasti kainaloiseksi kanaksi kotiinsa ryöstivät. Mutta Impilahden ukot eivät sitä uskalla tunnustaa... että tappelussa jäivät toiseksi!

Stadionilla oli paljon karjalaiskansa ja suuret herrat puhuivat, ja jokainen alkuaan Karjalan kansan juurta. Eikä mukana ollut kuin pieni osa "meidän herroista" jotta kyllä me siinäkin puolessa ollaan noita eturivin heimoja. Jotta ollaan hiukan ollakseen ja mennään tällaiseen tilaisuuteen toistekin!

sa. Pitkän ja vakavan harkinnan jälkeen muodostuivat tulokset seuraaviksi:

I palkinto nimimerkki "Kaija-Liisa" Hyvinkää kirjoituksesta: Joulukuun päivä.

II palkinto Janne Viskari Jyväskylä kirjoituksesta: Uoha vait ko mie huastan!

III palkinto Viljo Kurikka Vesilähti: Pöllin tarina. August Kiuru Laurila: Kansakoulu. Vivi Paasikunnas Eivo: Ajast aikaan. Amalia Hartikainen Pekola: Kalle ja Sofvi.

Kunniamaininta ja ensi vuoden Suvannon Seudun vuosikerta: Juho Kurikka Tottijärvi: Tenava ja Santeri Karppanen Tukholma: Vanha Martti kertoo.

Arvostelussa otettiin ensi sijaisesti huomioon aihe, monet kirjoitukset olivat vähän liian karkeasti kirjoitettuja. Nekin käytetään mahdollisuuden mukaan hiukan siloteltuna. Kiitokset kaikille kirjoittajille. Muistakaa lehteänne edelleenkin avustuksilla. Palkinnot on lähetetty voittaneille.

Ylpijä koartilaine

Niihi aikoi ko suomalaist nuoret miehet palveliit vennäi keisariillises koartis, ol palvelusaika siel kokonaista kolme vuotta. Nii se ol röykkylöisel Karppase Salamuonilki, vaik ne hommat hänel olliitki tavallista herraskaisemmat. Heä näet ol peäst Viipurii niihi koarti kärkejoukkoloi, soittokunta.

Heä ol olt siel jo jonki aikoa ko yks röykkylöisemäntä Siprolois Kati ol lähös Viipurii käymeä — leäkäreik heä lie tarvint — ja ko tul kyläl uhonnieks lähösteä ni

Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

Liiton 30-vuotisjuhlien kulkueen mukana. V. Tenkasen ohjaamassa autossa oli lisäksi iso muovista valmistettu emakko, tosin vain 14 tissinen. (Emännät Sakkolassa vaati emakolle ainakin 16 nisää, ennenkuin katsottiin vaatimukset täyttäväksi). Emakko oli iso, lihana n. 200 kiloinen, kippura saparoinen, luppakorva, täysin Sakkolaiseksi kelpollinen. Samoin isäntä oli sitä kokoa että vastuksen anto koossa, painossa, ympäryksmitassa ja äänen soinnissa vaikka itseleen Kivennavan Ukolle. Hän oli nimittäin Soini Patja. Myös Lauri Käppi esitteli emakon hyviä puolia yleisölle. Kunniavartiona porsasauton jäljessä kulkiivat rovasti Laurilan ja tireht. Lehmusvuoren johdolla kansallispukuiset emännät ja tavalliset isännät ja jokaiselle jäi miellyttävä muisto tästä suvisesta sunnuntaista, jolloin Mannerheimin tiellä marssittiin.

Porsaat ja emakko täytyi jättää stadionin ulkopuolelle, josta syystä Sakkolan osuus stadionin sisäpuolella marssineessa kulkueessa jäi liian vaatimattomaksi. Vain pieni joukko, nimikilpeä kantoi Esko Kallonen, käveli stadionin rataa, kuin omaa vaatimattomuuttaan kainostellen... Toivotaan toisen kerran päivää parempaa ja suurta sakkolalaisten joukkoa marssille!

Tuli vähän silmäiltyä naapuriinkin touhua. Kovat oli tohinat toisillakin. Pyhäjärveläisillä väkeä vallan mahdottomasti: Tuovilan herra alustalaisineen ja kasakkoinneen. Rautalaisilla laulut ja kunnassin tanstus. Metsäpirttiläiset viljelystä harrastivat ja merta kyntivät. Valkjärviset ajeli kiesteillään, mukana oli kiessin kesken tekoisia alotoksiakin. Vuokselaiset näyttävät naiset keträsi vakkiloilla lankaa. Martta-puvut istui kuin valetut. Impilahden Ihana Impi oli niin kuvankaunis, että en usko

Joulukuun päivä

I palkinto kirjoituskilpailussa

Viikko oli kulunut sodan alkamisesta, — oliko siitä tosiaan vasta viikko?. Kun tuo kauan pelätty, mutta ei tosiasiaaksi uskotu sota oli sittenkin alkanut. Rajaseudun asukkaat, ne viimeisetkin, jotka olivat yrittäneet olla kotona niin kauan kuin mahdollista, ja ehkä syvällä sydämessään toivoneet ja rukoilleet, ettei olisi tarvinnutkaan lähteä olivat nyt kuitenkin joutuneet lähtemään tykkitulen saattamana, tuolle tuntemattomalle evakko taipaleelle.

Ryhmämme, joka lokakuun alusta asti oli toiminut samalla jo tutuksi tulleella paikalla ja suojissa, oli joutunut siirtymään, tänne uuteen ja ennalta määrättyyn

Salamuoni äit patist häntä viemää pojallie tervöisii ja muitaki lämpimäisil, vehnästä ja kakkaroi.

Ko Kati sit Viipuris kävel Torkkelii pitki ni kuul sielt torvesoit-tuo ja sai kohta näkyviiki sota-joukon ko marssi Torkkeli katu-kivytystä pitki soittoakunta etu-nenässä. Ja eiks voa siin olt Karp-pase Salamuonki torvie toittot-tamas. A Kati pinkaisemmoa perreä ja huutamoa väkijoukosta jot 'Salamuon Salamuon, älähä meä — uottele — äitiis laitto siul lämpimäisii!'

Mut koartilaist senko marssiit ja Salamuon hei kerralloa.

A mihi heä Kati ois peäst sel-lases tungoksea, jälkiehä häne ol jeätävä. Siin heä seiso Torkkelil itseksie harmittelemmas jot 'Kyl pitteä olla — ylpijäks on tuo Salamuonki tult ko on peäst nuoihe herroloi joukkuo!'

E. K.

paikkaan. Tulimme tänne aamulla aikaisin toisena päivänä joulukuuta, mieleemme oli ankea, niin tehtävämme, kuin myös omaistemme vuoksi. Oli järjestettävä työme uudessa paikassa, jossa mahdollisuudet eivät olleet läheskään samat, mitkä oli edellisessä paikassa, olihan siellä ainakin osa henkilökunnasta ollut koti-majoituksessa, nyt oli järjestettävä näihin pienempiin tiloihin majoitus yli kahdelle kymmenelle hengelle, samoin ruokailu, jonka laitto oli hoidettava varsinaisen työemme ohella. Ihmeen hyvin sopeudimme näihin uusiin olosuhteisiin, jokainen yritti auttaa toistaan, olimme kuin yhtä perhettä, joita kaikkia yhdisti sama yhteenkuuluvaisuuden tunne, olimmehan kaikki kokeneet sodan alkamisen kauhut, olimme joutuneet jättämään kotimme sodan jalkoihin, tulevaisuus oli tuntematon, sillä emmehan tienneet oliko tämä, vai huominen päivä viimeisemme.

Huoli omaisista painoi myös jokaisen mieltä, kellä oli taipaleella jo hoivaa tarvitsevat vanhukset, kellä puoliso lasten kanssa, kellä lapset vain apulaisen hoivissa. Emme tinneet pääsivätkö he onnelliset perille, olivatko ollenkaan vielä määrän päässä ja mikä se määränpää sitten oli. Oliko se jokin tuntemattomien ihmisten tyly tuvan nurkkaus, vai oliko se ystävällisten ihmisten pieni koti, jossa heidät otettiin ystävällisesti vastaan ja josta järjestyi pieni soppi, näille oman kotinsa menettäneille. Hyvä näin, mutta oli sekin mahdollisuus, että viholliskoneet yllättivät juuri sen auton, tai junan jossa omaisemme olivat. Kaikki tämä, ja se josta emme kukaan vielä tienneet, miten meille

ja koko pienelle rakkaalle maalemme tulee käymään. Pääsemmekö koskaan enää kotiimme, jotka nyt olimme saaneet jättää sodan jalkoihin. Ei vieras arvosta sitä, mikä meille oli pyhä ja kallis, mille olimme luoneet elämämme kaikki ne unelmat ja sen tarkoituksen. Mihin olimme suunnitelleen elämämme vuosikymmeniksi eteenpäin, suojaksi lapsillemme heidän pieninä ollessaan, kasvupaikaksi nuoruuteen ja lähtökohdaksi elämäänsä, sekä myös omaksi vanhuuskodiksemme. Nämä kaikki unelmat murskasi sota, jota emme voineet ymmärtää, emmekä vielääkään oikein todeksi uskoa.

Oli järkyttävää seurata matkan päästä, mutta kuitenkin tarpeeksi läheltä, kotiemme ja kyliemme tuhoa, juuri eilen paikallistimme oman kotikylämme palon, ja tiesimme, että se oli tällä kertaa lopullista, tuo kaikki rakas, jolle olimme niin paljon työtämme uhranneet oli nyt tuhkana. Ainoa mistä olimme kaiken keskellä hyvillämme oli se, etteivät omaisemme sitä vielä tienneet, vaikka itse emme olisi voineet kuvitellakaan olevamme jossain matkojen päässä, mistä emme olisi olleet tilanteen tasalla, se tuntui niin luonnolliselta, että olimme tässä ja nyt. — — —

Majapaikkamme oli kirkonkylässä, kun saimme kuulla hautausmaalla siunattavan muutamia kaatuneita, ehkä ensimmäisiä kaikkensa antaneita, lähti meitä kolme työstämme vapaana olevaa lottaa tuonne siunaus tilaisuuteen. Tiesimme kyllä että tilaisuus tulisi olemaan raskas, mutta sittenkin halusimme lähteä ja olla mukana saattamassa näitä Isänmaallemme kaikkensa uhranneita.

Seisoimme siellä syrjemmällä katsomassa järjestelyjä, joita tuota korutonta tilaisuutta varten tehtiin. Siellä oli jonkin verran sotilaita, ei tosin paljon, oli siviili-

lejä, arvelimme heidän olevan vainajain omaisia. Ajatukset tahtoivat väkisinkin kulkea omia teitään, sinne missä omat läheisemme olivat, miten he juuri nyt olivat, ovatko ehkä hekin jo antaneet uhrinsa. Emme tienneet mitään näistä kaatuneista, ketä he olivat ja mistä, meistä vain oli tuntunut siltä, että meidän oli -ultava heidän hautansa ääreen. Näitä ajatuksia mielessä risteillessä tuli eräs luutnantti luoksemme pyytäen meitä tulemaan mukaan saattojoukkoon, meitä tuntemattomia. Liityimme mukaan siihen pieneen joukkoon, tunsimme sen velvollisuudeksemme, odotimme, että omaiset menevät ensin arkkuja lähinnä ja memenisimme heidän jälkeensä, mutta järkytykseksimme kuulumme, että he olivat yhtä vieraita näille vainajille kuin mekin, sanoen, että te lotat olette sittenkin läheisimpiä. Silloin vasta aivan kuin sävähdimme sen tosiasian edessä, että omaiset puuttuvat näiden parien ääreltä. Näitä ensimmäisiä sankareita saattavat vain aseveljet ja me tuntemattomat lotat sekä vielä paikkakunnalla olevat siviilihenkilöt.

Saimme kuulla että kaatuneet oli evakuoitult alueelta, ei tiedetty omaisista joille olisi voinut ilmoittaa ja ei missä he olivat, että olisi voitu vainajat lähettää sinne. Kyllä he tietysti aikanaan saivat asiasta tiedon, mutta hautajaisten suhteen auttamattomasti liian myöhään. Tulihaan heidän rakkaansa kyllä siunattuun maahan ja varmasti hartaan ja surevan joukon saattamana, jota surua vielä lisäsi se, että tiesimme omaisten turhaan odottavan viestiä rakkailtaan.

Taivaskin ooli harmaa ja lumihiutaleita leijaili hiljaa arkuille niitä hautaan laskettaessa ja vaikka tällä haudalla ei ammuttu kun-

nialaukauksia eivät he ilman niitä jääneet, rintamalta kuului taukomaton tykkien jylinä ja konekiväärin papatus. Se ja meidän läsnäolleiden siunaavat ajatukset saattelivat heitä, näitä nuoria kaikkensa antaneita haudan lepoon.

Ei puuttunut edes kyyneleitä, jotka saattelivat läheistä, — meille he olivat, juuri niitä rakkaita, joita maamme olisi vielä kipeästi tarvinnut. Kauniit oli myös ne sanat, joita sotilaspastori puheessaan lausui siunatessaan nämä nuoret isänmaan multiin, pahoitel-

len hänkin sitä etteivät omaiset voineet olla mukana saattamassa rakkaitaan, he olivat jossain evakokotipaaleella, joten heihin ei saatu yhteyttä. Yhtään kukkaa ei jäänyt koristamaan näiden kahden nuoren hautakumpua, niin mielellämme kuin olisimmekin tuoneet niitä heidän haudalleen, tuskin niitä sieltä mistään silloin olisi saanutkaan. Ajatuksissamme veimme sinne kauneimmat kukkamme, puhumme sydämissämme heidän muistolleen, todellisuudessa tuskin olisimme saaneet liikutukselta ääntämme kuulumaan, vaikka meillä muuten olisi rohkeutta ollutkin, mutta kai sitäkin puuttui.

Vain viikko sodan alkamisesta, — mitä se tuo vielä tullessaan, mitä kärsimyksiä ja kuinka monta nuorta elämää on vielä uhrattava. Näihin sanomattomiin kysymyksiin emme silloin saaneet vastausta, kukaties saamme sitä koskaan. Raskain mielin ja askelin taivalsimme nuo pari kilometriä, jotka oli majapaikkaamme, — olimme arvaamattomien suurten tapahtumien keskellä.

Myöhemmin sodan jatkuessa sekä uuden sodan taas temmatessa maamme sen pyörteisiiin, jouduin olemaan mukana monissa sankarihautajaisissa ja ollut kirkossa kunniarivistössä, aina se on sävähdyttänyt yhtä voimakkaasti, mutta nuo ensimmäiset, äärettömän koruttomat hautajaiset ovat silti jääneet lähtemättömämmin mieleen ainut laatuina ja ensimmäisinä.

"Kaija Liisa"

Armas Pulliselle Sakkolan Röykylästä on toisena sakkolalaisista annettu Seurasaari Säätiön hopeisen ansiomerkin kansanperinteen keräilyharrastuksesta. Hänen nykyinen kotipaikkansa on Matku Menonen.

Hyvä on, hyvä on,
putket ovat historiaa.
Asa m^{öi} 60 päivässä
koko loppuvuodeksi
tarkoitettut Asavisiona.
Entä sitten?
Minusta tuli kuuluisa
ja minä pääsen historiaan.
Ja Asan pojat itkevät
ja paiskivat ylitöitä
saadakseen kauppaan
tarpeeksi paljon lisää
"sataprocenttisiaan".
Sen siitä saa, kun
menee tekemään historiaa.

ASAVISIO
100% TRANSISTOROITU
Saimme taas erän.

kairimo
MODIN TAVARATALO

Lempäälä, puh. 74 402

UOHA VAIT KO MIE HUAŠTAN!

II palkinto kirjoituskilpailussa

Patre istuu kiikkutuolissaan. Hän hyräilee lempilaulunsa värsy: "Jos en voi luokses voittajana tulla. Tuon sulle tappioni kuitenkin." Hänen tuolinsa ei ole nahka eikä kangaspukimiin juhla-vasti pukeutunut. Se on vain tavallinen puupinnoista koottu rekvisiitti. Hyvänä tarvekaluna se onkin silloin kun lonkkaa kolottaa. Kylmänkyhmyjä kivistää ja kaikki äkämät ovat kapinatuulella.

Tarpeellinen silloinkin kun aikoo arjen raadantaan. Tahdikkaasti se natisee liitoksissaan työn rytmillistä sinfoniaa, kuin sanoakseen: "Työ on armon väline, laiskuus vetää päälleen kirouksen."

Ensinäkemältä Patre on niin kuin kuka tahansa keskisuomalainen. Kun häneen tutustuu lähemmin saattaa havaita, että hän on evakko, jota myöskin siirtolaiseksi kutsutaan. Hänen kaltaisiaan on paljon joka puolella Suomea. He ovat henkilöitä joiden synnyinseutu on alueluovutuksen takia jäänyt Karjalaan. Alussa heitä oli yli 420 000 henkeä. Lisäksi nykyt ja nyssykät.

Monet näistä ihmisistä ovat sodan jälkeen asuneet kojuissa ja vajoissa, kunnes ovat raivanneet ja rakentaneet uudet kodit uusille asuinsijoilleen. Monet vanhukset ovat jo siirtyneet tuonentuville. Rauhaa heille, pois nukkuneille!

Yhteinen kohtalo yhdistää. Siksi karjalaiset joskus kokoontuvat yhteisiin juhliinsa. Tekemään kunniata synnyinseudulleen. Entiset naapurit matkaavat pitkien matkojen takaa keskustelemaan erilaisista ihmiskohtaloista.

Tätä eivät kaikki halua ymmär-

tää. Varsinkin viimeaikoina on esiintynyt lausuntoja vieläpä julkisessa sanassa, että karjalaiset juhlijat ovat henkiisesti vajaita. He ovat henkisesti jääneet sinne Karjalan kunnalle, koivupuun juurella. Näille lausunnoille Patre ei anna mitään arvoa. Tulkoon ne sitten kuinka arvokkaista lähteistä tahansa. Hän tietää, että ne eivät kykene karjalaisten sydämiä uudelleen haavoittamaan. Onneksi tässä maassa on lukuisasti niitä, jotka ajattelevat toisin. Onneksi karjalaisilla on muisti vielä säilynyt, että he muistavat kuinka kaikki oikeastaan tapahtui.

Patren nykyinen kotiseutu on kauniin luonnon keskellä, päässä pitkän Päijänteen. Uudet koulut. Uusi kirkko. Kaupunkilaismalliset kerrostalot. Sadat omakotitalot. Kivikadut ja viheralueet. Sillat, yli- ja alikulut. Ne ovat niitä rakennusaineita joista koostuu hänen kotiseutunsa. Kun nousee kesäillan hämyssä läheiselle vuorel-

Jukka Niemi

Vesilahti

PÄÄMYYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ

ERILAISIA TERVEYS-
TUOTTEITA

A. EEROLAN Terveyskauppa

Hämeenlinna
Kauppahalli p. 22 902

le katsomaan kun kesäinen aurinko laskeutuu Päijänteen aaltoihin, silloin mieli tekee sanoa näkemyksen olevan ainoalaatuinen koko maailmassa. Vaikka hänen kotiseutunsa ihmiset ovat lojaalista — erittäin rattoisaa väkeä ja vaikka hänelle ilo on ilmainen, kun on karjalaiseksi luotu. Silti hän usein muistelee synnyinseutuaan. Suvannon seutua. Silloin kiikkutuolin liitokset narisevat hieman alakuloisesti.

— Ei niin, että hänellä siellä leipä olisi kaikkina aikoina ollut niin kovin leveätä. Puute joskus tuppautui puseron alle, pyrkipä siellä oikein talostelemaan. Oli aikoja jolloin rahapussin jokainen lokero kiljui tyhjyyttään. Kuitenkin ne päivät ovat olleet kaikkein parhaimpia elämän päiviä. Kiitos Jumalalle myöskin puutteen kulmaisista päivistä. Ne ovat parhaiten opettaneet. Ne ovat auttaneet ymmärtämään, vaikka ihminen omistaisi tukuttain seteleitä niin mitä merkitystä niillä olisi sen onnen rinnalla, kun kaksi nuorta istuu Suvannon rantahietikolla. Patoniemessä tai Päähenotkossa. Tai sen onnen, kun koulupoika astelee kangessa hanhen marssia Makarapellon tuolle puolen hakemaan virpovitsoja joilla saa pieksää omaiset ja lähinaapurit. Tintata oikein olantakaa. Silmien edessä Pääsiäisaamun kuostipussi.

Janne Viskari

Ajast' aikaan

III palkinto kirjoituskilpailussa

Se on yksinään korkean kuusen ylimmällä oksalla, kylläiseksi ravittu, suurten metsien yksinäinen lintu, vuoria ylempänä lentävä kotka.

Ihmiset väsyvät pienissä asunnoissaan. Ja ihannoivat asumälähiöitä. He väsyvät päivien samankaltaisuuteen.

Tuossa päivien saatossa velvollisuudentunto säilyttää elämän tahdon.

Sukukirjojen pinot vuosituhansien halki, maahan pudonneet lehdet, kirjoittamaton kirja ajasta, jossa vuodenaajat seuraavat toisiaan aina samassa järjestyksessä, kukat kukkivat, nainen kastelee niitä kesäiltana. Hedelmät kysyvät, hän korjaa ne.

Ihmiset syntyvät ja kuolevat... se mitä on välissä on pientä ja lyhyttä, ihmisen rakastama elämä.

Siinä ajassa ihminen, minä, yrittän tehdä matkaa tyhjyyden meren yli aurinkoon henkensä kannattamana. Tekniikan siivin kuu-hun. Ihminen, minä, olin lähellä aurinkoa, kun hänen kätensä olivat pienet ja lämpöiset kuin aurinko, kun aurinko sai hämähäkin seitin kosteiden lepän oksien välistä kimaltamaan.

Sitten tuli sota, hienot seitit lepän oksien välissä särkyivät ja ihminen ampui lennostaan ihanan ilmalintunsa, surmasi runon, sen sijaan tajusi, ei ole sattumaa missään, maastossa on yhä tuo sama katsomus: — kun lapset löytävät kuolleen linnun, he hautaavat sen ja laulavat: — "Sun haluu..."

Eikä mikään voi valtavammin vaikuttaa ihmisen mieleen kuin sydänmaan metsien syvyys, niiden koskemattomuus. Niissä vaeltaa

kuin muuttumattomuudessa, hiljaisuudessa. Kuulet vain tuulen humisevan korkeiden honkien ja mahtavien kuusien latvoissa, ja uunilinnun liverryksen ehjässä metsässä, sinisen taivaan loppumattoman etäisyyden alla.

Aika, se kuluu ja työskentelee vääjäämättä aatteille ja saavutuk-

sille välikappaleena ihminen. Vainkutuu tuntuu kauas eteenpäin, tulee vastaan historioissa.

Nykyinen aika työskentelee vanhoillisuutta ja muuttumattomuutta vastaan. On modernisoitava kirkon opit ja ihmiset saatava ymmärtämään ja arvostamaan virtauksia. On saatava aikaan valtava renesanssi. Vanha vintikavon aika on pysähtynyt sen korkeaan huippuun lintujen levähtää!

Vivi Paasikunnas

Merkittävää tutkimustyötä Sakkolassa

Helsingin Sakkola-seuran tilaisuuteen oli Kuusamosta saakka tullut rva Anni Jortikka o.s. Urama, kertoakseen omia sekä kälyjensä Loviisa ja Aino Jortikan muistelmia kuuluisasta Kekkilän kartanosta.

Sakkolan Haparaisten kylän Kekkilän kartanossa teki 1920—30 luvuilla maisteri, agronomi, Mikko Jortikka merkittäviä ja uraa uurtavia lannoituskokeita eri puutarha- ja peltokasveilla. Entinen puutarhaopettaja Anni Jortikka kertoi, kuinka Tanskassa maatalousharjoittelijana ollut Mikko Jortikka oli tutustunut harjoituspaikassaan uusiin kemiallisiin lannoitteisiin, joita levitettiin kutakin erikseen kasveille ravinteeksi. Se oli hänestä varsin epäkäytännöllistä ja niinpä hän ryhtyi suunnittelemaan ensimmäisenä Suomessa seoslannoitteiden valmistusta. Hän oli myös selvillä siitä, että eri kasveilla oli erilaisia ravinnetarpeita, ja niinpä hän tieteellisestä mielenkiinnosta ja uteliaisuudesta päätti ryhtyä suurisuuntaisiin lannoituskokeisiin. Tätä varten hän osti nimismies

Heikki V. Helanderilta Kekkilän kartanon (160 ha, josta 60 ha viljeltyä). Paikka oli erittäin sopiva suuri lannoituskokeita varten, sillä maaperä oli ravinneköyhää, vanhaa Suvannon pohjaa. Myöhemmin hankittiin vielä Terävälän kartano läheltä Viipuria (500 ha, josta 150 peltola).

Kertoja, puutarhanopettaja Anni Uramo palkattiin lannoituskokeiden päähoitajaksi. Koeruutujen pituus oli 1 m, leveys 50 sm, ja koeruudut oli erotettu toisistaan rimoilla. Koekenttä kontrolliruutuineen käsitti n. 1800 ruutua, joten melko laajoista kokeista oli todella kysymys. Jokaisesta ruudusta tehtiin tarkka tilasto sekä otettiin näytteet, jotka kuivatettiin. Maisteri Jortikka analysoi ne sitten laboratorioissaan Helsingissä. Näihin analyysituloksiin perustuivat Kekkilän erikoislannoitteet.

Hiekkakankaalle istutettiin peltosarkoihin 6 ha suuruinen omenapuutarha; puiden välit olivat 4 x 6 m. Tämä omenatarha oli todellinen paratiisi kukinnan aikaan tuoksuineen. Omenapuut kantoivat satoa aivan äärimmilleen vuo-

Viktor Ryyppö

Petäjäjärven pelimannit

Jo viime numeroissa olleisiin kansansoittajain esittelyyn tulevat mukaan nyt Petäjäjärven pelimannit. Jos aloitettaisiin kaikkein etäisimmästä jonne muistini ulottuu, on se Aaprami Suikkanen. Hanurimies, kaksirivinen kinalossaan, saapui sukkelaan liikuen, hymy herkästi huulilla, kalena tupaan, — tanssi paikkaan — ... Kun penkin pelimanni vain löysi, niin alkoi samalla polkka virrata, kepeänä, hilpeänä, kuin soittaja itsekin, jo tömähti lattia, tanssin iloa tulvahti tupa täyteen. Hän oli jos kukaan Karjalalainen kansansoittaja, jonka hanurista soi se iloinen melodia, joka on niin ominaista kansanmusiikille. Sukupolvien perinne, soittajalta toiselle.

sittain. Oksat oli pakko tukea van-kasti. Oikean lannoituksen ansios-ta raakilevaiheessa ei tapahtunut putoilua. Kaikki hedelmäaiheet kypsyivät herkullisiksi kookkaiksi omenoiksi. Tomaattiviljelmä avo-maalla käsitti parhaana vuonna 15 000 tainta. Tomaatti antoi niin runsaasti satoa, että sitä myytiin Viipuriin, Helsinkiin ja Tukhol-maan. Lisäksi tehtiin tupakkalan-noituskokeita, joita hoiti Lyyli Viinikainen. Mansikka- marjapen-sas- ja kaaliviljelmää oli Terävä-län Kartanossa, jonka tilanhoita-jana toimi Arvi Jortikka, kerto-jan aviomies ja tri Jortikan veli. Myös pelto- ja suoviljelmillä ko-keiltiin seoslannoitteita.

Mainittakoon, että maisteri Jor-tikan maine tutkijana kiiri Ruot-siin, josta kuuluisa kemisti profes-sori Bertel pyysi häntä assisten-tikseen. Tästä kunniaista Mikko Jortikan oli pakko kieltäytyä. Hän

le siirtynyt sävel, saa aina yksilöl-lisen tulkinnan, samoin Aapra-minkin karmooni soitti hänen iloi-sen kepeän luonteensa rytmiä. Hän kertoi tehneensä aina keppo-siakin soittaessaan, kun hän huo-masi, että jo polkan tahti kattoja tavoitteli lopetti soiton, kukaan tanssiva ei sitä tajunnut, polkan rytmi niin tenhoavasti oli iskeyty-nyt ajatuksiin. Lattia vain jyskyi, soittaja jo istui ja syleksi. Vuo-sien takaa hän näille kepposil-leen nauroi. Aaprami Suikkanen oli haluttu soittaja häihin Sakko-lan ulkopuolellekin, aina Ant-reaan saakka hänen soittajamat-kansa ulottuivat. Sattui että mor-sian saatettiin laivalla uuteen ko-tiin, silloin soi hanuri kaihoavan

ei voinut jättää tutkimuksiaan kesken.

Lannoitteiden valmistus oli aloi-tettu Kekkilän kartanossa, ja ne saivat heti suopean vastaanoton markkinoilla. Niistä ei tehty mi-tään erikoista mainosta, vaan ne levisivät käyttäjien myönteisten kokemuksien pohjalta. Mikko Jor-tikka kuoli sodan kynnyksellä 1939. Sotien jälkeen ryhtyi hänen vaimonsa Kerttu Jortikka, joka oli myös osallistunut koetoimin-taan Kekkilän kartanossa, hoita-maan lannoitteiden kaupallista val-mistusta. Hän on edelleen liikkeen toiminnassa mukana, mutta siirtä-nyt toimitusjohtajan tehtävät tyt-tärelleen rva Tellervo Erkamalle. Professori Jorma Erkama on toh-tori Mikko Jortikan kuoleman jäl-keen hoitanut lannoitteiden tie-teellisen valvonnan ja kehittänyt niitä edelleen ajan vaatimuksia vastaaviksi.

valssin jäähyväisiksi kotirannalle, kun laivan kokka kolahti sulhasen kotilaituriin, soi uljas marssi ja ympärillä kukki Karjalan kesä. Näin muisteli vanha soittaja, kun viimeksi tavattiin.

Hänen veljenpoikansa Vilho Suikkanen pitäne mainita myös, vaikka hän ei kuulukkaan enään kansansoittajain joukkoon. Viisi-rivinen uudenaikainen hanuri oli myös hänenkin soittimensa, jonka näppäimiä hän notkeasti kosket-teli. Säkkijärven polkka, Metsä-kukkia, soi puhtaana hivelevänä sävelaaltona, kuin itse Vili Veste-risen soittamana. Muutettuaan Viipuriin hän loitto petäjäjärve-läisistä pelimanneista. Saman ikä-luokan hanuristeja olivat Edvard Paakkarinen ja Eemil Vesalainen.

Varsinainen kansansoitin on ol-lut viulu, sitä on pidetty enemmän kansallisena soittimena, kuin ha-nuria. Sen taitajana viimeisenä kansanpelimanniinä, elelee vielä Ville Lamppu — JunanVille. Viipurista tuodun viulun sisällä luet-tiin nimi "Stradivarino", ei tietys-ti alkuperäinen, mutta hyvä jäl-jennös kumminkin, heleästi soiva, kiiltävä kaula kuin joutsenella, kelpasi pojan vedellä jouta! Vi-kisihän se aluksi, äiti-Anni jo kiel-teli: pane pois, mutta taitajan kä-sissä kieli alkoi laulaa pehmeäm-min, soinnut, rytmit elää, polkan kevyt poljento hypähteli, soittajan jalka tahtia taputti. Saapuivat sunnuntai-iltana kylän nuoret, soi-ta vähän Ville pyyteli tytöt. Aras-teli vielä poika, kunnes Kuupon Ukko urahti: Soita! Valmis sie uot soittaja! Ja niin oli taas val-mis pelimanni Petäjäjärvellä jatka-maan Suikkasen Aapramin perin-nettä. Vuosia pitkälle, toistakym-

tuunturi PONI

VAIN PIKASÄÄTÖ JA ...

... PONI on
isän mittainen
... Nyt on äidin
vuoro

... Nuorimmainen
on jo liikkeellä

Ketterä, kevytkulkuinen koko perheen PONI on aina lähtövalmis. PONI on nykyaikaista tyyliä. Kokekaa pyöräilyn nautinto uudella, riemukkaalla tavalla. PONI ei ole vain polkupyörä — se on nuorekas tapa harrastaa ulkoilua! Kokeilkaa, tutkikaa. SÄÄTÄKÄÄ ITSE PONI MITTOJENNE MUKAISEKSI!

Lempäälän Pyörä

mentä, hän soitteli tanssit ja kar-kelot. Ken istui vierellä ja vain kuunteli, hänelle viulu tarinoi, nuoren siulun kaipuuta, vapautta, valkean yön taikaa, oliso se soit-tajan omaa haavett, vai kumpusi-ko siitä menneiden pelimannien täyttymätön kaipuu, sitä ei kuu-lija arvannut.

Täyttyäessään 80 vuotta 20. 4. 1970, hän oli kutsunut kotiinsa Lempäälään meidät vanhat naapu-rit. Onnittelimme, pitkän taipa-leen taittanutta pelimannia, oli-simme toivoneet, että vielä olisi soinnut viulu muistojen säveltä, ta-rinoinut taaksen jääneistä vuosi-kymmenistä. Ei ollut enään viu-lua, soittaja itse vain muisteli,

kumpusi esille seuraava muisto: Harvoin tansseissa, missä viulu soi, rähistiin vielä harvemmin ta-peltiin. Kerran sattui soittaessani talkootansseissa Ryhmässä, ryn-täsi humalainen mies puukko kä-dessä, suu vaahdossa, silmät lei-muten, tanssitupa. Lopetin soi-ton, mutta samassa iski puukko nuoren pojan rintaa, veri purs-kahteli suusta, elämä sammui... Järkyttyneenä pistin viuluni pus-siin läksin kotiin, matkalla kysyi omatunto rauhattomana, miksi täytyi näin käydä, miksi soitto su-ruhun päättyi. Tuli siinä mieleen vanha totuus, "viinna on vain viisasten juoma".

jatkuu seur. numerossa

Toimituksen tuoli

Tulipa mentyä toisten joukossa Helsinkiin Karjalan Liiton Suur-juhliin. Sakkolalaisten porsaspa-raati sai yleisön varauksettaman lämpimän vastaanoton, huuto ja käsien läiske oli yhtämittäinen Suurkirkolta stadionille saakka. Vain sakkijärven polkka nousi koko kulkueen aivan samoihin mittoihin yleisön myötelämisessä.

Ne juhlat on juhlittu ja toiset ovat tulossa. Nimittäin Sakkola-juhla Orivedellä elokuun ensim-mäisenä pyhänä.

Eikä täältä Tampereen puolesta ole mikään aivan mahdoton mat-kakaan. Sanoihan Iso-Antero, neljävuosikymmentä sitten, heit-tävänsä riihen katolta kiekkoa Orivedeltä Tampereelle. Antero oli eturivin mies ikäluokassaan, niin kiekonheitossa kuin huulenheitos-sa. Nyt sopii jokaisen käydä kat-somassa Oriveden eteenpäin rien-tävää elämää ja kansalaisten ai-kaansaannoksia. Onhan jälleen seitsemän vuotta vierähtänyt kuin huomaamatta.

Juhlien mielenkiintoinen ohjel-ma on toisaalla lehdessämme, li-

Vuosia täyttäneitä

80 VUOTTA täyttää 28. 7. 1970 emäntä Emilia Paukku o.s. Nas-kali Punkalaitumella. Hänen synty-mäkyllensä Sakkolassa oli Ojaniemi, mutta miehensä osti ja myi talon tarpeen mukaan, niin että viimei-nen lähtö Lapinlahden kylästä oli heidän 13 muuttonsa!

sääkin, yllätys, ehkä myös joukos-sa.

Poutaa piittää, poutaa, toivo-mus olisi: sadetta!

Jo on tullut vettä, kun on kulu-nut kaksi viikkoa edellä kirjoite-tusta tekstistä. Ei pitäsi tälläisen tyhjäntoimittajan yrittää neuvoa sateenjumalatarta Esteriä. Nyt tyttö suuttui ja avasi hanikat auki joten vettä putoaa harva se päivä. Joten lepy jo hyvä, Hyvä Esteri, että heinät korjuuseen saadaan ja Sakkolan juhlat kuivana juhlit-tua!

Kirjoitukset ovat vähissä, tä-mänkin numeron kokoaminen on ottanut vallan kovalle, kirjoitus-kilpailusta huolimatta. Joten avus-takaa hyvät ystävät, muutoin äly loppuu koko lehden teossa!

Sakkola juhlien jälkeen postitan jälleen karhukortteja, mikäli jo maksaneille erehtyy niin palautta-kaa kortti meille takaisin, asian selvittämiseksi. Koetan kyllä olla mahdollisimman tarkkana, ettei väärin menisi. Oma-aloitteisesti voi myös yhtähyvin maksaa. Pank-kiin maksaessa osoite on: Suvan-non Seutu, Vesilahden Osuuspank-ki, Narva. Postisiirtotilin numero on takasivulla, siihen vain osoit-teeksi Suvannon Seutu, Narva. Tie-tysti lähettäjän nimi mukaan.

Kaikki Suvannon Seudun asiat järjestyvät myös Sakkolan Juhlil-la Orivedellä, tulen mukaan ja tuon irtonumeroita matkassani.

Näkemiin Orivedellä!

70 VUOTTA täytti 2. 4. 1970 emäntä Helena Nuora o.s. Nalli Lempäälässä. Hän on kotoisiin Sak-kolan Petäjärveltä.

Väinö Viskari
70 vuotta

70 vuotta täytti 2. 7. 1970 mv. Väinö Viskari Orivedellä, synt. Sakkolan Vilakkalassa. Saatuaan heti talvisodan jälkeen pika-asutus-tilan Orivedeltä hallintaansa ja maa-hankintalautakunnan myönteisen päätöksen saman tilan ostoon jatko-sodan jälkeen, hän on yhdessä poi-kansa kanssa viljellyt tätä omista-maansa ja asiallisesti koneellistet-tua tilaansa, jota on maita vuokraa-malla laajennettu.

Mv. Viskari on kuulunut Oriveden kansanhuoltolautakuntaan, siirto-väenhuollon johtokuntaan, kansakou-lun johtokuntaan, Kauppakunta Ko-tipohjan hallintoneuvostoon ja myy-mälätoimikuntaan. Hän on jäsenenä Suvanto Säätiön hallintoneuvostossa ja Karjala Seuran johtokunnassa. Samoin on edelleen Suvannon Seu-dun kirjeenvaihtaja ja uuttera asia-mies.

Hän oli jo vapaussodassa vartio-tehtävissä, talvi- ja jatkosodassa

krh korpraalina osallistui mm. Kel-jan ja Taipaleen taisteluihin.

On nyt lähestyvien Sakkola-juh-lien juhlatoimikunnassa ja toivottaa sakkolalaiset omasta puolestaan ter-vetulleeksi entisen kotipitäjän juh-laan.

70 VUOTTA täytti 16. 7. 1970 Jenny Huuska o.s. Sirviö Sotka-mossa.

70 VUOTTA täytti 6. 8. 1970 mv Vilho Sipiläinen Viialassa synt. Sakkolan Arkuntanhuon Sundenhännässä. Maanviljelyksen ohella harrastanut laajaa porsasvälitystä, Viialassa myös huomattavaa por-saan kasvatusta. Hän oli Sakkolassa Petäjärven Ns:n monivuotinen pu-heenj. Lisäksi luottamustoimissa monissa yhdistyksissä. Hän on kir-joitellut lehteemme monia mielen-kiintoisia muistelmia eri aiheista, saarnamiehistä piiputtelijoihin saak-ka, ja on luvannut edelleenkin kir-joittaa. Hän on myös Suvannon Seu-dun uuttera asiamies. On kolmen sodan veteraani.

Mv Sipiläinen kuuluu Viialan säästopankin hallitukseen ja Viialan Karjalaisten johtokuntaan.

65 VUOTTA täytti 20. 6. 1970 Alma Vuorinen o.s. Luostarinen Punkalaitumella. Hän on syntynyt Sakkolan Ojaniemessä.

60 VUOTTA täytti 4. 7. 1970 rva Mirja Lamppu o.s. Lehmus-vuori Helsingissä. Hänen kotikylän-sä Sakkolassa sijaitsi Ojaniemessä.

60 VUOTTA täytti 15. 7. 1970 Eino Emil Mesakanen Orive-deltä, kotikylän Sakkolassa Viilak-kala.

50 VUOTTA täytti 9. 6. 1970 majuri evp Mauri Valkonen ampereella Hän on syntynyt Sakko-lassa ja suorittanut aktiiviupseeri-tutkinnon Kadettikoulussa 1941. Talvisodan aikana hän on ollut jouk-kuueenjohtajana RUK:ssa sekä jatko-sodassa komppanianpäällikkönä 11. prikaatissa ja JR 11:ssa Uhtuan ja

Uusia ylioppilaita

Tammerkosken Tyttölyseosta: Maarit Varvas, isä Arvo Varvas Sakkolan Kiviniemestä.

Rautalammin Yhteiskoulusta: Ti-mo ja Tuula Hyvönen, äiti Helena Hyvönen, o.s. Jääskeläinen Sakko-lan Kirkonkylästä.

Haapamäen Yhteiskoulusta: Väinö Meskanen Haapamäeltä, isä kondut. Taito Meskanen Sakkolan Vilakka-lasta.

Tampereen Tyttölyseosta: Hilikka Hännikäinen, vanhemmat Lempi ja Edvard Hännikäinen Sakkolan Lup-ran kylästä.

Pirkanmaan Yhteiskoulusta: Ta-pio Kuisma, isä Lauri Kuisma Sak-kolan Lupran kylästä.

Ekonomiksi valmistui Timo Kuis-ma Helsingin Kauppakorkeakoulusta 31. 5. 1970, isä Lauri Kuisma Sak-kolan Lupran kylästä.

Loimaan Yhteiskoulusta Seija Anneli Mäkinen Alastarosta, äiti Sanni Mäkinen o.s. Eeva Sakkolan Vilakkalasta.

Kiestingin suunnilla sekä kesällä 1944 Karjalan Kannaksella. Lapin sodassa hän on ollut mukana sodan päättymiseen saakka. Vakinaisesta palveluksesta hän on eronnut 1947 sodassa saadun sairauden vuoksi.

50 VUOTTA täytti 13. 6. 1970 rva Edla Maria Roivainen o.s. Kallonen Tampereen Nekalassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

50 VUOTTA täytti 23. 6. 1970 asemamies Aaro Nalli Vilppulas-sa. Hän on syntynyt Sakkolan Kaar-najoella. Nuoruusvuosinaan Sakko-lan Jäntevän edustushiihtäjä.

50 VUOTTA täytti 8. 7. 1970 Vieno Tuokko o.s. Repo Tampe-reella. Hän on syntynyt Sakkolan Vilakkalassa.

VIHITTYJÄ

Rea Ellen Inkiläinen ja Mark-ku Johannes Rautaneva Lem-päälässä. Sulhasen isä Lauri Rauta-neva Sakkolan Pannusaareltä.

Pirkko Kauhanen ja Jorma Kuparinen Helsingissä. Sulha-sen vanhemmat Hilma o.s. Nuora ja Kaino Kuparinen Sakkolan Arkun-tanhuusta.

Avioliittoon vihitty 18. 6. 1970 Ii-tin kirkossa Marja Kristiina Nur-mikari Kausalasta ja Kari Vil-helm Annala, sulhasen äiti Tyyne Annala o.s. Repo Sakkolan Kaarna-joelta.

Kuolleita

Toimi Käkönen synt. 4. 2. 1892 Sakkolassa, kuoli 14. 6. 1970 Helsin-gissä.

Selma Niinimäki o.s. Meska-nen, synt. 9. 7. 1903 Sakkolassa, kuoli 22. 6. 1970 Ikaalisissa.

Elma Pitkänen o.s. Meskanen, synt. 10. 5. 1904 Sakkolassa, kuoli 27. 6. 1970 Hämeenlinnassa.

Toivo Jalmari Pöllänen, syn-tyi 24. 1. 1909 Muolaassa, kuoli 7. 6. 1970 Vesilahden Palhossa. Hänen ko-tikylänsä Sakkolassa oli Hovinkylä.

Taimi Palomäki o.s. Nalli, synt. 7. 6. 1924 Sakkolassa, kuoli 19. 5. 1970 Tampereen Sätehoitoko-dissa. Hän oli Helena ja Aapro Nal-lin tytär Sakkolan Ojaniemestä. Siunattu Urjalan kirkkomaahan.

Matti Sipiläinen, synt. Sak-kolan Viiksanlahdessa 1. 3. 1879, kuoli 27. 6. 1970 Mauhijärvellä.

Helena Sääksjärvi o.s. Pit-känen, synt. 3. 4. 1893 Sakkolassa, kuoli 3. 7. 1970 Karkkilassa. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Petäjär-vi. Täällä hän ahersi perheensä pa-riissa n. 25 vuotta, kunnes pakon edessä oli jätettävä Saarniaisten kosken ja Saijen joen rantamaiset ikuisesti.

Rasin Mikko ja Mari

Siihen aikaan ei ollut mitään sosiaalihuoltoa, kansaneläkkeestä puhumattakaan, kaikkien vanhus-ten täytyi tulla omin voimin toi-meen. Näillä, Mikolla ja Marilla, oli viisiseinäinen tupamökki ja en-nenaikainen vaatehuone, jossa ke-säisin pitivät kauppaa. Sieltä sai pullaa, limonaadia, karamellia ja tupakkaa kesäaikana. Sai tehdä melkein mitä vain, ei Mikko mis-tään kieltänyt. Korttia sai pelata, kun maksoi 5 penniä raminasta ja Mikko istui vieressä, että raha varmasti tuli kassaan. Jos Mari ei olisi antanutkaan aina palata, sa-noi Mikko: Ämmä mänköön Äijö-lään.

Oli yksi sunnuntai, ja meitä poikia tupa täynnä. Muoni kysyi Mikolta: — Paljonko maksaa kun saa heittää tätä jakkua päin sei-nää? — Viis penniä laaki, vas-tasi Mikko. Heti ensi heitolla meni yksi jalka jakusta. Se oli saarni-puusta tehty kolmijalkainen jak-ku, mutta kun hinta oli etukäteen sovittu, niin sopi heittää.

Toisen kerran oli talvinen suo-jasää, joku poika meni mökin kal-tolle kieritti lumipallon ja nosti sen savupiipun päähän. Mikko ih-metteli: — Mikä pertsakka nyt on, ko ei uo vettuo uunis. Mutta kauankos lumi pysyi piipun pääs-sä ja lumipallo putosi piipun läpi suoraan vellikattilaan. Tästä jäi sanonta: Ei uo vettuo ko Rasi Mikko savupiipus.

Kerran taas pojat laittoivat na-run täysinäisen vesisaavin kor-vaan kiinni ja toisen pään oven vetimeen. Kun Juho sitten tuli ovesta niin saavillinen vettä kohisi lattialle. Mikko keppi kourassa hätyyttämään: Jussin pertsakka sie vessaavitki kuajat!

Hänellä oli vanha suusta ladat-

SUVANTO

Synnyinseudun mäet, kunnaat,
ne on yhä muistoissain.

Kotijärven kultarantain lämmin
läike rinnassain.

Kotiseudun rantapistot, niistä
lämpöisimmät muistot,
äärellä suuren Suvannon.

Lauantaiet kesäillat herkkimmät
on hetkistään.

Iltaruskon ihanimman ruskotuk-
sen siellä näin
Saunarannan savuhuntun, saapuu
aattoillan tuntu
äärellä suuren Suvannon.

Kotipellon liepehillä, laivapolun
vierellä,

Kylmänojan rintehellä tervahauta
tuoksuva.

Horsma kukkii rauniolla, leivo
laulaa korkealla
huomassa suvisen Suvannon.
Syksyn aamun varhaisella laskee
maalle aamun sumu.

Monen kulman kuuluvilta kolkkaa
riihen puinnin kumu.

Muuttolinnot parvissaan valmiina
on matkaamaan
rannoilta syksyisen Suvannon.

SANTERI KARPPANEN

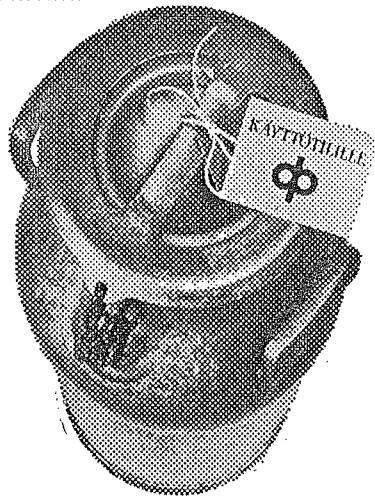
tava haulikko, jonka pojat kerran
ottivat käsittelyyn, koska Mikko
sillä joskus hätyytteli poikia, kun
pahalle päälle sattui. Väänsivät
salvameissa pyssynpiipun mutkalle
ja heittivät noin kilometrin pääs-
sä olevan riihen vintille. Riihi jäi
sodissa palamatta, että se torrok-
ka voi tänäkin päivänä siellä olla
säilössä.

Meitä sen aikuisia Mikon kau-
pan asiakkaita ei montakaan ole
enää elossa, että on vain muistot
jäljellä.

JUHO ETUAHO

AJATELKA OMAA ETUANNE - TILITYKSET OSUUSPANKKIIN

Tämän päivän maatilaa on hoidettava
liiketoiminnan tavoin. Siksi on tärkeää
ohjata tulot siten, että tilanne **pääoman-
huollon jatkuvuus on turvattu.**
Ohjatkaa **käyttötulille osuuspankkiin** kaik-
ki **tulon** — tuotetilityksistä eläkkeisiin
ja lapsilisiin.

Oriveden Osuuspankki

Katkelma Marko Tapion kirjasta Arktinen mysteria

Kun Tuntematon Sotilas aikoi-
naan ilmestyi oli Väinö Linna teh-
nyt Sakkolan pojasta Viljami
Pylkkäästä esikuvallisen sitkeän
pelkäämättömän taistelijan, josta
koko Sakkolan pitäjäläiset ja Suo-
mi saa olla ylpeitä. Täällä Keski-
Suomessa 1968 Marko Tapion kir-
joittamana on ilmestynyt kirja ni-
meltään Arktinen hysteria.

Tässä kuvataan talvi- ja jatko-
sotaa Saarijärveläisen sotam. Vihtori
Kauton kertomana.

Talvisotaa Sakkolan maisemil-
ta, ollessaan asemassa Lasten ko-
din ja Hovinniemen maastossa.

Kun tähän kertomukseen liittyy,
kauniisti kirjoitettuna, kertomus
Sakkolan Sipilänmäen Laamasen
talon Lotta tyttärestä, lainaan tä-
hän sanataarkasti mitä sivuilla 89
ja 90 on kirjoitettu.

— Joo. Jatkappas tarinaa.

— Siellä ei oikeastaan tapahtu-
nut mitään. Vehnästä kerran yri-
tettiin leipoa. Siellä oli yks Laa-

masen talo. Mutta se jäättyi se tai-
kuna, ei siitä tullut mitään.

— Siellä oli kauan aikaa saman
talon tyttö kotonaan ennenkuin se
lähti. Sota oli jo pitkällä menos-
sa. Ihan siviili, semmonen nuori
parissa kymmenissä oleva. Sitten
se viimein lähti. Löi leipälapioilla
kaikki lasit rikki ja sitten lähti.
Mutta sota oli jo jatkunut pitkäs-
ti. En muista mitä aikaa se oli,
mutta kyllä se sisukas tyttö oli.
Sillä oli kai lemmikin siellä ja se
hoiteli niitä. Mutta ei siellä muita
siviilejä ollut. Ja siellä oli sauna-
kin. Saatiin joskus kylpeäkin,
mutta piru kun siellä ei oikein toh-
tinut, kun venäläinen pakkasi am-
pumaan siihen.

— Niin minä sanoin.

Ja ajattelin, että mikähän on se
tarina, joka tuota tyttöä siellä piti
niin kauan. Onko sen takana ehkä
vaikeissa olosuhteissa eletty rak-
kaustarina. — Jos oli, niin toivoi-
sin koko sydämeäni, että tuo
Laamasen talon tyttö olisi nyt
emäntänä jossakin viitasaarelai-
sessa talossa.

Ajattelen, että tähän kysymyk-
seen en saa koskaan vastausta,
vaikka minulla on tiedossani näin
paljon tytön henkilöllisyydestä-
kin. —

Näin kertoi Vihtori Kautto ja
kirjassa jatkuu vielä sotatapahtu-
mia Lastenkodin maastossa, ja sen
ympäristössä. —

Olkoon tämä kertomus yksi niis-
tä monista, joita pohjaton koti-
seudunrakkaus ja siitä luopumi-
nen suuren pakon allakin saa mei-
tä ihmisiä pysymään siinä ympä-
ristössä johon kerran olemme kiin-
nikasvaneet ja siellä lapsuusleik-
kimme leikkineet.

Olkoot nämä kaksi, sen ajan
nuorisosta kertomassa, teoillaan
ja esimerkillään silloisia vaikeuk-
sia ja uhrimielteitä jossa koko kan-
sakunta eli.

MATKAMIES

Manu ja Musta

Tarinan osapuolia on kolme,
Tommilan ukko: jämerä isäntä-
mies. Manu: yksinäinen vanhapoi-
ka pientä kättä oleva mies, joka
hänkin oli tomera mies (ainakin
omasta mielestään) kuitenkin kun-
nian arka, niinkuin meistä useim-
mat.

Kolmas osapuoli: iso musta-ruu-
na hevonen, nimeltänsäkin "Mus-
ta" mutta saanut jo synnyinlah-
jaksensa kaikki sellaiset puolet,
joita vähiten luontokappaleelta
toivotaan.

No niin — Tommilan ukko oli
pyytänyt Manua päivätyöhön mm.
kyntöhommiin. Ensimmäisen päi-
vän valjetessa oli tietysti otettava
yhteys kyntökaveriin, joka oli pel-
lolla riihen luona liekassa.

Kyllähän Manu oli tietoinen ka-
verin luonteenlaadusta, olihan hän
ennemminkin ollut jonkun verran
tekemisissä sen kanssa, ja siihen
luottaen lähestyikin hyvin reip-
paanlaisesti, mutta kuitenkin si-
säistä epävarmuutta tuntien, ja
tämän tuo muuten viisas eläin kai
pani merkille.

Ukko arvaten, kuinka tuossa
saattaa käydä tulikin kujan pää-
hän tähystelemään. Samaan ai-
kaan Musta eteni korvat luimussa
ja suu selkkosen selällä, Manu
edellään pinkoen minkä kypälistä
lähti kohden riukuaitaa, jonka
raosta juuri ja juuri ehti pistäy-
tyä toiselle puolelle Mustan ehti-
mättä tarrautua takamuksiin kiin-
ni. Manu siinä synkkänä noituen
Mustan pään menoksi: Voi s... na
minkä tek jo ensimmäisen oamun,
mut kylhä mie siul viel näytän ko-
soan siut atra ettie jot kumpane
meist toistoa lennättee. — Pithä
miun teä tietee — miks mie en
mänt tähä aija viera ja lipotelt
tulemoa tähä, ja sit temmant nuo-

rast kii ja samal keärint sen nuo-
ran aitaatsoa ympäril, siin sie
oisit ko mannine ove välis sen
höikköläine. — Samassa Manu
huomasi ukon tulevan apuun. No
tätä se viel puuttu — siunasi Ma-
nu. Mihi mie nyt silmäin poan.

Saatiinhan se hevonen ukon
avustuksella aatran eteen ja kyntö
saattoi alkaa, alku kohtalaisella
menestyksellä, mutta iloa ei kes-
tänyt loputtomiin kun jo kyntö-
mies alkoi kiittää kaveriaan:

Mihi h... tii sie kierrät! sitten
kuin enemmän itsekseni, — sie kyl
ossoat männä iha voan myöte jos
tahot ja millo siu oma oikkuis an-
toa, mut ikkeä ko sinuu alkoa ri-
voamaa ni sit sie näytät vaik mil-
lasii temppuloi.

Jotenkuten saarekkeen päähän
päästyään Manu taittoi pajuviitsan
mutisten itsekseni:

Kyl mie nyt meinoan siut nujer-
toa, annan oikei perustuslaillisest,
vaik ukko ei soa sinuu tuntemoa
jot mis se koappi seisuo. Manu tar-
rasi aatran sarvikkoon ja rojautti
pari napakkaa lyöntiä Mustaa kyl-
keen, mutta siitä tulikin piste, iin
pälle.

Nyt alkoi matka taittua taval-
lista rivakammin kohden kartanoa,
vuan reunaa ei enää tunnettu, pit-
kin vetävin askelin ja korvat lui-
mussa harppoi Musta. Manu yritti
tempoa toisella kädellä ohjasvar-
resta luullen saavansa hevosen
kääntymään takaisin, toisella kä-
dellään kannatellen kokka-auraa.
Tunnetusti kovaleukainen hevonen
ei ollut tuosta mikseenkään, ja
vaikka siinä vauhdissa aatran
kärki karahti maaperäkiveen
auran mennessä alkutekijöihin, ei
se haitannut menoa, vaan riihen
luokse saavuttuaan työnsi Musta
kuin ohimennen, turvallaan portin

Vanha Martti tarinoi

Röykkylässä, siinä palteitten taseella oli vanhan Martin talo. Talonisäntää sanottiin "vanhaksi", koska talossa oli toinenkin Martti, nuorempi eli pieni Martti.

Vanha Martti lienee ollut isäni pikkuserkku, tai ainakin kaukai-sempaa samaa sukua, koska maa-palstamme olivat kaikki vierek-käin ja päättyivät tasaisena pel-tona Suvannon rantaan.

Kun isäni sitten v. 1916 myi sen pienen maatilamme, ja muutimme pois Röykkylästä, jouduin enää harvemmin käymään syntymäky-lässäni.

Jo lapsuuden ajoilta muistan kuulleen, että vanha Martti, josta nyt on kysymys, oli sellainen lup-sakka mies ja mainio tarinoiden kertoja.

Vaikka hänen puheitaan ei aina

auki ja oitis oltiin kujassa, että rytinä kävi.

Manu: No nythä sie pakana vast viimise tempu teit, nyt alkoa kurk-jokelaine käyvä siu nahkaheis oikei perustuslaillisest. Tätä uh-kaustaan ei Manu ehtinyt toteut-taa, kun lulomatkan aiheuttanut kopina sai ukon paikalle joka nau-rusuin mörisi: Mie ko luulin jot mikä rytinä siel sellane kuuluu, ja ko katsoin ikkunast ni eik heä Manu tuleki Musta kans kartanuo jot viuhke käyp.

Tämän enempää ei päiväläinen jäänyt kuuntelemaan, vaan lähti kädet syvälle housun taskuun työnnettynä kävelemään kohden korteeripaikkaansa.

Tulkoon lopuksi mainituksi, että tästä kyntöhommaasta ei paljon pu-huttu jälkeensä, ainakaan kyn-tömiehen taholta.

ALEKSANTERI KURIKKA

niin täydellisesti uskottukaan, ei hän jutuillaan ketään vahingoitta-nutkaan, päin vastoin niitä oli mu-kava kuunnella.

Sitten paljon myöhemmin jou-duin omakohtaisesti toteamaan millä tyyhällä Martti tarinoi.

Käydessäni viimeisen kerran Röykkylässä kesällä 1936, tervehtimässä sukulaisiani ja tuttavvia, menin myös Martin taloon.

Oli sunnuntai-iltä, ja Martti oli yksin kotona. Hän istui tuvan pen-killä pöydän takana ja imeskeli letkuvarsipiippuaan.

Sanottuani hyvän päivän Martti katsoi siristeli minua niinkuin tun-teakseen ja kysyi sitten, että "ken-nes sie uot poiki?" ja saatuaan vastauksen sanoi: "Vai nii, vai uot sie Salamuoni poika. No, tule pe-remmäl, käy istumua, mie keitä siul saijjuu."

Ja siinä istuessamme sajupöy-dän äärellä, ja jutellessamme yhtä ja toista, kertoi Martti minulle erään vanhan tarinan jotenkin seuraavaan tapaan,

— Mut kuule, siet taija tietääk-kiä mite meil käi ko myö käytii issäis kans nuotal?

Mie huostan sen nyt siul justii niiko se olj.

Se olj sillo kevättä, tais olla lauvantakpäivä. Koiolt meil muu-takua tähellisempiä puuhua, ni myö tuumattii iessäis kans jot lähetiäpäs nuotal.

Ja nii myö sit tehtiiki.

No, älähä virka mittiä, ko myö männiä sit, ja piäseä tuoho meä al ni tulluop Kuupo Tahvo meitä vastua.

Tahvo kysy, jot mihi naapurit nyt lähtyöt?

Nuotal, sanottii myö.

Mänkiähä vua, sano Tahvo, mut ei sielt nyt kallua sua.

Mie sanoi sit viel Tahvol, jot mitä sielt sit soap järvest jossei kallua.

Tahvo män köpöttel, ylleäppäi makkii ja myö määntii issäis kans rantua.

Ko päästii rantua, oti mie nuo-tan mei veneluavost, pantii venniet vesil ja katsottii jot kaik o reilas.

Issäis jäi venneihe siihe juohe-aija peähä, siihe mist vonkka al-kua.

Miä jäi pitämiä sitä nuota tois-ta peätä, ko mie toas meloi seläl-päi, jot mie sai se nuota kokonua vettie.

No, ko mie sit kierrän takasii rantuapäi, ja peäsi maihi, mihi tulj issäiskii, ni alettii myö sit vetämeä sitä nuottua.

Ko myö sitä issäis kans tas-situa, ni tuntu alus kojois siel nuo-tas mittiä.

Mut ko myö nyvitiä sitä enem-mä, ni tuntu jo käsis sellasta pientä jytiniä.

Ja sit ko myö soahua nuotta maihi, ja peästteteä se apaja siihe rannal, ni voi herra!

Konnikkaisii!

Ei nii kalan kallua.

Siin hyö sammakot mulkoiliit vähä aikua, ja sit läksiit loikki-mua takasii Suvantuo.

Täst sualiis ei myö issäis kans hoastettu kellekkeä pitkii aikoi mittiä. Ei iletty, kyl se nii paljo meitä äkköitti. Eikä ois kaik vis-sii uskonietkua.

Usot sie tätä?

Mie uson

SANTERI KARPPANEN

Miul on mänt jo muisti vähä huonoks: En muista enniä jot mie uon naimisis ko tulen tällie kau-punkiin. Sanoi Rahikainen Rau-vust kun Kiviniemeen kylällemään pääsi.

Valvottu punnitus ja luokittelu takaavat teille teuraistanne parhaan ruuhohinnan

Erkki Kujala, Vaskivesi, puh. 56 941
Mauno Kinnunen, Virrat, puh. 5285
Viljo Nieminen, Ruovesi, puh. 2335
Ilkka Lähteinen, Ylä-Vääri, puh. 6719
Eino Verkkoniemi, Orivesi, puh. 2185
Unto Ylä-Mononen, Orivesi, puh. 2130
Aulis Jussila, Eräjärvi, puh. 6178
Arvi Smolander, Huutijärvi, puh. 71 477
Tauno Ryyänen, Sahalahti, puh. 73 168
Pertti Koskinen,

Pauli Ali-Myllymaa, Kulju, puh. 76 164
Lempäälä, puh. 21 581
Mikko Närkki, Toijala, puh. 77 810
Mauno Virtanen, Narva, puh. 14 052
Heikki Nikkilä, Tottijärvi, puh. 6238
Aarni Laimala, Ikaalinen, puh. 15 190
Aaro Laimala, Hämeenkyrö, puh. 8874
Raine Tikkanen, Mouhijärvi, puh. 82 170
Veikko Heinisuo, Ylöjärvi, puh. 80 112

Syö syö veltä syö
Burger
Burger-makkarat syö

HOT

MAASEUTUVÄKI

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Lempäälän-Viialan Osuuspankki

P Ä T K I Ä

Hengityshaju ovat hyvät, päätelin kun välitunnilla söi "Mer-Merri". Silloin minulle selvisi mitä teen kahdella markalla jotka puseron taskussa kilisivät. Tietysti kipasin seuraavalla välitunnilla osuuskauppaan ostamaan "Merriä".

Heti en päässyt kaupantekoon sillä Mikko lauloi juuri iskelmää — se oli mulla muistoissa kun kävelin Kaivopuistossa. Kun Mikolla oli kipeä jalka täytyi rikassikan hypätä määrätysä kohtaa laulua ilmaan, se oli niin tärkeä toimitus että minun piti varrota vuoroani.

Tuliha se minunkin vuoroni aikoinaan. Kauppa-apulainen, rento rikassikka, katsahti minua alta kulmaina ja kysyi: — Et sie enniä ossua HAISSAKKUA ilma

MER-MERRII? Heitti kumminkin "Merri"-askin tiskille pyyhki samantien minun ainoat markkani omiin lokeroihinsa.

* * *

"Nöpö-Yli" Pannusaarelta oli muiden taitojensa lisäksi melkoinen hevosparantaja. Kerran ei kuulemma kuitenkaan omat kons-tit riittäneet vaan ol turvauduttava oikeaan eläinlääkäriin.

"Ottakaa tämä pulveri kämmenelle ja hevosen avatessa suunsa puhaltakaa pulveri hevosen suuhun", neuvui eläinlääkäri Backmanni.

Pian oli kuitenkin "Nöpö-Yli" uudestaan saman asian vuoksi Backmannin vastaanotolla.

"No teitkö niin kuin neuvoin? — kysyi lääkäri.

"Kyl mie tein justii sillie ko käsit", — vakuutti "Yli" "panin pulverin kämmenellei ja sihtasin millo se hevose suu aukijua, mie piin jo oma suuhein varoiks auk ja olin valmien... mut sillo se hevose heittäjä puhals ensittäi... Jos ei minnuu ainakua piätauvit tartu".

Eiks kala käy? — kysyi isäntä ruokapöydässä, kun piika läskiä isännän eestä kurkotti.

★ ★

Kun akkas huutaa ja lapses parkuu, kokoa kampees ja juokse karkuun!

tyynej Karttu
Virkki
Merikannont 3 B 32
00260 Helsinki 26

Tampereen Seudun
OSUUSPANKKI

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

VESILAHDEN
OSUUSPANKKI

*joustavaa
pankkipalvelua*

SUVANNON-
SEUTU

Suvaannon ympäristön kotiseu-
tulehti, ilmestyy 1970 6 ker-
taa vuodessa.

Tilaushinta 6 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-
te Narva Vakkala. Puhelin
931 / 77 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuskassa
Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-
rontaa.

Toimituskunta Yrjö Raaska,
Viktor Ryyppö, Helmi Uosu-
kainen, Matti Riikonen, Uno
Pulakka, Aune Ahtiainen ja
Teuvo Viskari.

Vesilahden Säästöpankki
auttaa - neuvoa - palvelee

LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen), 74 330 (kotiin).
Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla
ja laskuun.